

SBÍRKA NAŘÍZENÍ

generálního ředitele Vězeňské služby České republiky

Ročník 2015

Nařízení č. 28

o organizaci duchovní služby ve Vězeňské službě České republiky

Podle ustanovení § 1 odst. 2 zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky, ve znění pozdějších předpisů, v souladu s § 15 zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů, § 20 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, § 11 zákona č. 129/2008 Sb., o výkonu zabezpečovací detence a o změně některých souvisejících zákonů, a § 7 odst. 1 písm. b) zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění zákona č. 129/2008 Sb. (dále jen „zákon“), **stanovím**

ČÁST PRVNÍ OBECNÁ USTANOVENÍ

§ 1 Účel nařízení

Účelem tohoto nařízení je stanovit ve Vězeňské službě České republiky (dále jen „Vězeňská služba“) v souladu s právními předpisy podmínky pro poskytování duchovní služby osobám ve výkonu vazby (dále jen „obviněný“), osobám ve výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „odsouzený“) a osobám ve výkonu zabezpečovací detence (dále jen „chovanec“) a příslušníkům a zaměstnancům Vězeňské služby.

§ 2 Výklad pojmů

Pro účely tohoto nařízení se rozumí

- a) pověřenou osobou kvalifikovaný duchovní, který je k vykonávání této činnosti pověřen vedením příslušné církve nebo náboženské společnosti¹⁾,
- b) kaplanem pověřená církevní osoba se vzděláním opravňujícím k samostatnému vykonávání duchovenské činnosti (vysvěcení, ordinace), která byla po splnění stanovených podmínek přijata do pracovního poměru v konkrétní organizační jednotce

¹⁾ § 2 odst. 1 vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů.
§ 1 odst. 2 vyhlášky č. 109/1994 Sb., kterou se vydává řád výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů.

Vězeňské služby²⁾ (dále jen „organizační jednotka“) jako duchovní v pracovním poměru k Vězeňské službě (§ 5 až § 9),

- c) církví či náboženskou společností církevní instituce, která v souladu se zákonem získala oprávnění k výkonu zvláštního práva duchovní služby v místech, kde se vykonává vazba, trest odnětí svobody, zabezpečovací detence, ochranné léčení a ochranná výchova,
- d) Vězeňskou duchovní službou duchovní v pracovním poměru k Vězeňské službě (kaplani),
- e) Vězeňskou duchovenskou péčí profesní sdružení pověřených osob, registrovaných pod tímto názvem u rejstříkového soudu,
- f) Dohodou Dohoda o duchovní službě³⁾, kterou uzavřela Vězeňská služba s Českou biskupskou konferencí a s Ekumenickou radou církví České republiky,
- g) věznicí rovněž vazební věznice nebo ústav pro výkon zabezpečovací detence, není-li stanoveno jinak,
- h) zaměstnancem příslušník Vězeňské služby a zaměstnanec v pracovním poměru k Vězeňské službě.

§ 3

Rada pro duchovní službu ve vazebních věznicích, věznicích a ústavech pro výkon zabezpečovací detence

Pro řešení koncepční a mezidenominační problematiky duchovní a pastorační činnosti ve věznicích, zejména v oblasti součinnosti všech spolupracujících církví se zřizuje „Rada pro duchovní službu ve věznicích a ústavech“⁴⁾ (dále jen „Rada“). Rada stanoví mj. postup pro jmenování hlavního kaplana a jeho zástupce při současném zohlednění stanoviska kaplanského sboru.

§ 4

Zajišťování duchovní služby

(1) Pověřené osoby, které splňují církevně profesní předpoklady ve smyslu čl. 1 Dohody, zajišťují duchovní službu:

- a) v pracovním poměru k Vězeňské službě na pozici hlavní kaplan, zástupce hlavního kaplana a kaplan (Vězeňská duchovní služba),
- b) v rámci dobrovolné duchovní služby při realizaci členských práv a povinností (stanov) Vězeňské duchovenské péče,
- c) v rámci dobrovolného poskytování duchovní služby (dále jen „dobrovolná služba“).

(2) Vězeňská duchovní služba a Vězeňská duchovenská péče při výkonu duchovní služby úzce spolupracují.

²⁾ § 1 odst. 4 zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ Nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 67/2013, kterým se vyhláší Dohoda o duchovní službě.

⁴⁾ Čl. 3 přílohy nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 67/2013.

ČÁST DRUHÁ DUCHOVNÍ SLUŽBA V RÁMCI PRACOVNÍHO POMĚRU

Hlavní kaplan

§ 5

(1) V čele duchovní služby stojí hlavní kaplan Vězeňské služby (dále jen „hlavní kaplan“).

(2) O zařazení hlavního kaplana na pracovní místo rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby (dále jen „generální ředitel“) na základě doporučení Rady.⁵⁾ Rada doporučuje kandidáta na hlavního kaplana z řad kaplanů Vězeňské duchovní služby. Generální ředitel nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby předloží Radě k projednání závažné nedostatky a hrubé porušení kázně hlavního kaplana, které jsou neslučitelné s jeho dalším působením v této funkci. Stejně tak Rada projedná případnou ztrátu pověření vysílající církve, jako ztrátu kvalifikačního předpokladu k výkonu zmíněné funkce. O dalším postupu rozhodne generální ředitel.

(3) Pracovní poměr hlavního kaplana se řídí obecnými právními předpisy, vnitřními předpisy Vězeňské služby a ustanoveními Dohody.

(4) Hlavní kaplan je přímo podřízen náměstkovi generálního ředitele pro vzdělávání a odborné zacházení (dále jen „náměstek generálního ředitele“). Ve věcech týkajících se výkonu funkce hlavního kaplana rozhoduje náměstek generálního ředitele. Ve věcech pracovního poměru a týkajících se kaplanské služby ve věznici, v níž hlavní kaplan působí v rámci svých místních povinností, rozhoduje příslušný ředitel věznice ve spolupráci s náměstkem generálního ředitele. Po skončení funkčního období působí hlavní kaplan zpravidla na pozici kaplana ve věznici, ke které personálně příslušel.

(5) Funkční období hlavního kaplana je upraveno Dohodou.⁶⁾

§ 6

Hlavní kaplan zejména

- a) metodicky řídí zástupce hlavního kaplana a jednotlivé kaplany,
- b) zaujímá stanoviska k náplni pracovní činnosti kaplanů a navrhuje její úpravy,
- c) vyjadřuje se k rozvržení pracovní doby kaplanů,
- d) spolupracuje se služebními funkcionáři a vedoucími zaměstnanci Generálního ředitelství Vězeňské služby (dále jen „generální ředitelství“) a podle potřeby se zúčastňuje pracovních porad,
- e) dbá na spolupráci kaplanů a ostatních zaměstnanců Vězeňské služby v oblasti zacházení s obviněnými, odsouzenými a chovanci,
- f) v rámci kontrolní činnosti sleduje v součinnosti s předsedou Vězeňské duchovenské péče spolupráci jejích členů s kaplany a ostatními pověřenými osobami; v této souvislosti vykonává služební cesty;

⁵⁾ Čl. 4 odst. 2 přílohy nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 67/2013.

⁶⁾ Čl. 4 odst. 3 přílohy nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 67/2013.

- g) v součinnosti s ředitelem věznic dbá:
1. na další profesní vzdělávání kaplanů,
 2. na plynulé obsazování kaplanských míst a jejich zřizování tam, kde dosud kaplan nepůsobí;
- h) pro potřeby kvalifikovaného rozhodnutí ředitele příslušné věznice se vyjadřuje k novým pověřeným osobám žádajícím o povolení vstupu za účelem duchovního a pastoračního působení ve věznici, v níž není místo kaplana zřízeno nebo obsazeno,
- i) svolává porady a v rámci celoživotního vzdělávání odborné semináře kaplanů,
- j) při kontrolních a metodických cestách dbá na to, aby vězeňské kaple byly důstojně využívány v souladu s účelem, k němuž byly zřízeny.

§ 7

Zástupce hlavního kaplana

(1) O zařazení zástupce hlavního kaplana na pracovní místo rozhoduje generální ředitel z řad kaplanů Vězeňské duchovní služby na základě doporučení Rady.⁵⁾

(2) Zástupce hlavního kaplana plní úkoly uvedené v § 6 v rozsahu pověření vydaného hlavním kaplanem, přičemž část své pracovní náplně věnuje činnostem souvisejícím se zastupováním hlavního kaplana. Rozsah činností souvisejících se zastupováním hlavního kaplana je stanoven na základě dohody hlavního kaplana a ředitele věznice, v níž zástupce hlavního kaplana působí v rámci svých místních povinností. Po skončení funkčního období přechází zástupce hlavního kaplana zpravidla na pozici kaplana.

(3) Ve věcech týkajících se výkonu funkce zástupce hlavního kaplana rozhoduje náměstek generálního ředitele. Ve věcech pracovního poměru a týkajících se kaplanské služby ve věznici, v níž zástupce hlavního kaplana působí v rámci svých místních povinností, rozhoduje příslušný ředitel věznice ve spolupráci s náměstkem generálního ředitele.

(4) Funkční období zástupce hlavního kaplana je zpravidla pět let.⁶⁾ Po uplynutí této lhůty Rada rozhodne o jeho případném dalším působení, eventuálně navrhne kandidáta na tuto pozici a návrh předloží generálnímu řediteli.

Kaplan

§ 8

(1) Funkci kaplana vykonává ve věznici pověřená osoba způsobilá podle zákona k výkonu duchovní činnosti. Podmínky přijetí do pracovního poměru a působení osoby na pozici kaplan stanoví Dohoda.⁷⁾

(2) Kaplan je přímo podřízen 1. zástupci ředitele věznice, případně služebnímu zástupci ředitele věznice.

§ 9

(1) Kaplan podle podmínek věznice zejména

⁷⁾ Čl. 4 odst. 5 přílohy nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 67/2013.

- a) provádí individuální pastorační rozhovory s obviněnými, odsouzenými a chovanci; je oprávněn se pastoračně věnovat i zaměstnancům,
- b) zajišťuje bohoslužby, popřípadě je organizuje v součinnosti s pověřenými osobami církvi dobrovolně zajišťujícími duchovní péči,
- c) zajišťuje skupinovou nebo individuální činnost zaměřenou na studium Bible a křesťanského učení,
- d) zabezpečuje kulturní akce s duchovním obsahem; k tomu účelu zajišťuje vhodnou literaturu a audio či video pomůcky,
- e) informuje své nadřízené o způsobech poskytování duchovní služby a konkrétních akcích prováděných v jejím rámci,
- f) podílí se na vytváření podmínek pro začlenění obviněných, odsouzených a chovanců do občanského života; za dodržení bezpečnostních podmínek může být v pastoračním styku s osobami blízkými vězňů a chovanců;
- g) v odůvodněných případech po předchozím souhlasu přímého nadřízeného je oprávněn plnit úkoly v pracovní době i mimo objekt věznice, nelze-li splnění úkolů zajistit jinak,
- h) koordinuje v rámci předpisů upravujících činnost Vězeňské duchovenské péče působení všech církví a náboženských společností poskytujících dobrovolnou duchovní službu v dané věznici; není-li místo kaplana obsazeno, zajišťuje organizačně činnost duchovních po konzultaci s hlavním kaplanem ředitelem pověřený zaměstnanec věznice;
- i) může se podílet na přípravě a realizaci tematicky blízkých programů zacházení,
- j) spolupracuje s vedením věznice; dle potřeby se účastní jednání, porad a odborných komisí,
- k) za dodržení podmínek stanovených právními a vnitřními předpisy je oprávněn nahlížet do příslušné části osobního spisu vězněné osoby, poskytuje-li této osobě duchovní péči,
- l) při poskytování duchovní služby je oprávněn s vědomím ředitele věznice opatřovat pro vězněné osoby náboženské předměty a devocionálie; přitom jedná tak, aby nebyl mařen účel výkonu vazby, výkonu trestu odnětí svobody nebo výkonu zabezpečovací detence a postupuje způsobem ve věznici obvyklým;
- m) spolupracuje s nevládními, charitativními a církevními organizacemi za účelem zajištění překlenovacích podmínek zejména pro osoby propouštěné z výkonu trestu odnětí svobody, případně pro zlepšení podmínek sociálně slabých obviněných, odsouzených nebo chovanců,
- n) je-li členem Vězeňské duchovenské péče, zúčastňuje se dle potřeby porad a seminářů tohoto profesního sdružení,
- o) individuálním vzděláváním a účastí na církevních a jiných symposiích rozšiřuje odbornou úroveň poskytované duchovní služby,
- p) působí jako poradce ředitele věznice v oblasti etiky, církevní problematiky, nových náboženských směrů a náboženských předmětů,
- q) pro potřeby kvalifikovaného rozhodnutí ředitele se vyjadřuje k pověřeným osobám, nečlenům Vězeňské duchovenské péče, žádajícím o povolení vstupu za účelem duchovního a pastoračního působení ve věznici.

(2) O výkonu své činnosti vede stanovenou dokumentaci při zachování pravidla mlčenlivosti ve věcech důvěrných sdělení a tzv. zpovědního tajemství.

§ 10

(1) Kaplan je při své činnosti ve věznici označen kovovým odznakem (medailí), jehož vzor je uveden v příloze č. 2. Na kovovém odznaku je vyobrazen symbol duchovní služby. Kaplan může v případě potřeby používat nášivku s textem „Vězeňská duchovní služba“, jejíž vzor je uveden v příloze č. 2. Nášivka se umísťuje na pravém rukávu.

(2) Hlavní kaplan a zástupce hlavního kaplana mohou používat v případě potřeby slavnostní pracovní oděv tmavomodré barvy stanoveného střihu se jmenovkou a nášivkou podle odstavce 1.

ČÁST TŘETÍ

DOBROVOLNÁ DUCHOVNÍ SLUŽBA

§ 11

Dobrovolná duchovní služba v rámci Vězeňské duchovenské péče

(1) Vězeňská služba spolupracuje s Vězeňskou duchovenskou péčí jako s kvalifikovanou organizací dobrovolné duchovní služby v oblasti duchovního a etického působení. Účelem jejich vzájemné spolupráce je v souladu s Dohodou vytváření vhodných podmínek při duchovním a výchovném působení na obviněné, odsouzené a chovance.

(2) Vězeňská duchovenská péče:

- a) dbá na odbornou úroveň a informovanost svých členů a pořádá za tím účelem pro ně vzdělávací akce,
- b) v součinnosti s hlavním kaplanem poskytuje Vězeňské službě na její žádost odborná stanoviska při výběru duchovních na pozici kaplanů i při jiných příležitostech.

(3) Osoby sdružené ve Vězeňské duchovenské péči vycházejí při poskytování duchovní služby z rovnosti všech náboženských vyznání, z práva vězňených osob být bez konkrétního vyznání a záměrně nevyvíjejí činnost ve prospěch konkrétní církve či náboženské společnosti.

(4) Členové Vězeňské duchovenské péče působí v rámci dobrovolné duchovní služby bez nároků na odměnu ze strany Vězeňské služby.

(5) V souladu s Dohodou vytváří Vězeňská služba pro působení členů Vězeňské duchovenské péče příznivé podmínky⁸⁾ např. tím, že

- a) poskytuje pověřeným osobám se souhlasem ředitele věznice v souvislosti se zajištěním duchovní a pastorační činnosti účelnou pomoc,
- b) na základě uzavřené nájemní smlouvy umožňuje generální ředitel v pracovní době předsedovi Vězeňské duchovenské péče přístup a pobyt v kanceláři v budově generálního ředitelství s využitím příslušného vybavení a telekomunikačních prostředků.

⁸⁾ Čl. 8 písm. d) přílohy nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 67/2013.

Případné další požadavky mohou být uspokojeny pouze po předcházejícím projednání a schválení ředitelů příslušných odborů generálního ředitelství a splnění podmínek ve smyslu příslušných vnitřních předpisů Vězeňské služby.

(6) Osoby sdružené ve Vězeňské duchovenské péči prokazují oprávnění ke vstupu do organizačních jednotek průkazem Vězeňské duchovenské péče, který při pohybu a pobytu v daném objektu nosí na viditelném místě oděvu jako identifikační štítek.⁹⁾

(7) Předseda Vězeňské duchovenské péče informuje ředitele věznice o přijetí duchovního do řad Vězeňské duchovenské péče.

§ 12

Dobrovolná služba mimo rámec Vězeňské duchovenské péče

(1) Rozsah a možnosti dobrovolné služby vymezuje právní předpis¹⁰⁾ a upřesňuje Dohoda.

(2) Pověřená osoba musí být seznámena s povinností dodržovat právní předpisy a respektovat vnitřní řád věznice. Tuto skutečnost potvrzuje podpisem Poučení, jehož vzor je uveden v příloze č. 1, před začátkem svého působení ve věznici. Věznice zpravidla organizují pravidelná proškolení duchovních v ročních intervalech. Opakovaná neúčast na proškolení může být důvodem pro odepření souhlasu ředitele věznice se vstupem duchovního.

(3) K pověřené osobě žádající o povolení vstupu za účelem duchovního a pastoračního působení ve věznici se po předchozím rozhovoru vyjadřuje řediteli věznice příslušný kaplan a informuje o této skutečnosti hlavního kaplana. Kde kaplan není ustanoven, vyjadřuje se hlavní kaplan nebo osoba jím zmocněná.¹¹⁾

ČÁST ČTVRTÁ

PORADNÍ ORGÁN DUCHOVNÍ SLUŽBY

§ 13

Poradce pro duchovní službu koordinátor

(1) Z důvodů operativní informovanosti vedení Vězeňské služby o problematice duchovní služby a koordinování správních záležitostí v otázkách řízení duchovní služby ze strany náměstka generálního ředitele může být v případě potřeby generálním ředitelem zřízena funkce poradce pro duchovní službu koordinátora (dále jen „poradce“).

(2) Poradce je přímo podřízen náměstkovi generálního ředitele a zodpovídá mu za součinnost Vězeňské duchovní služby, Vězeňské duchovenské péče a církvi

⁹⁾ § 98 odst. 9 nařízení generálního ředitele Vězeňské služby o vězeňské a justiční strážní č. 23/2014.

¹⁰⁾ § 20 odst. 4 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

§ 15 odst. 3 zákona č. 293 Sb., o výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů.

§ 11 zákona č. 129/2008 Sb., o výkonu zabezpečovací detence.

¹¹⁾ § 2 odst. 1 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů.

§ 1 odst. 2 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 109/1994 Sb., kterou se vydává řád výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů.

a náboženských společností participujících na vězeňské duchovní a pastorační službě. Vytváří pro tuto činnost systémové a koncepční podklady.

(3) Poradce pro duchovní službu koordinátor není součástí systému řízení Vězeňské duchovní služby.

ČÁST PÁTÁ

ZÁVĚREČNÁ A ZRUŠOVACÍ USTANOVENÍ

§ 14

Nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 48/2014 o organizaci duchovní služby ve Vězeňské službě České republiky se zrušuje.

§ 15

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. června 2015.

V Praze dne 14. května 2015

Č. j.: VS 13/032/001/2015-50/SPR/403

Přílohy: 2/2

Generální ředitel Vězeňské služby České republiky
vrchní státní rada

brig. gen. PhDr. Pavel Ondrášek

v zastoupení plk. Mgr. Bc. Milan Brendl v. r.

**Poučení pro dobrovolné duchovní vstupující do vazební věznice, věznice
nebo ústavu pro výkon zabezpečovací detence**

1. Na požádání službu konajícího příslušníka při vstupu do objektu vazební věznice, věznice nebo ústavu pro výkon zabezpečovací detence (dále jen „věznice“), musí vstupující podstoupit prohlídku zavazadla i provedení osobní prohlídky.
2. Při vstupu do objektu věznice musí vstupující bez vyzvání odevzdat příslušníkovi u hlavního vchodu osobní zbraně, mobilní telefony, případně jiná mobilní telekomunikační či záznamová zařízení.
3. Do věznice je zakázáno vnášet jakékoliv alkoholické nápoje, léky včetně vitaminových preparátů, omamné a psychotropní látky, jedy apod. Výjimku tvoří víno pro potřeby eucharistie v maximálním množství 2 dcl [čl. 6 odst. 2 písm. f) nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 67/2013].
4. Osobám po požití alkoholických nápojů, omamných a psychotropních látek je vstup do věznice zakázán. Při podezření je vstupující osoba povinna podrobit se orientační dechové zkoušce na alkohol.
5. Je zakázáno zneužívat vězněné osoby k různým úsluhám, zneužívat jejich práci pro osobní prospěch, přijímat od nich jakékoliv předměty apod., zprostředkovávat jim jakékoliv vzkazy a spojení s osobami nebo institucemi (doručování dopisů, zpráv, mobilních telefonů, peněz, léků apod.).
6. Nedoporučuje se vést s vězni rozhovory zakládající možnost případného účelového zneužití, sdělovat jim své osobní problémy, sdělovat jim údaje osobního charakteru (adresy, bydliště atd.).
7. Vstupující byl poučen o povinnosti zachování mlčenlivosti o informacích, které získá v průběhu duchovenské činnosti ve věznici.
8. Vstupující byl upozorněn, že porušení zásad tohoto poučení může být důvodem pro odeprání souhlasu ředitele věznice se vstupem duchovního a v krajním případě může naplnit skutkovou podstatu trestného činu.

V dne

Jméno, příjmení: Datum narození:

Podpis:

Seznámení provedl:

Poznámky:

Označení kaplanů Vězeňské duchovní služby

Kovový odznak (medaile) kaplana v provedení z bronzového či bílého kovu, průměr 30 mm

Nášivka na rukáv v provedení látkové nášivky kruhového tvaru, průměr cca 80 mm

